

نگاهی به چند کتاب مهم برای شناخت پیرمردی که چشم ما بود

حسن زوارکعبه

نویسنده

شهید صدر پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در روز ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷، جلسه درس خود را در نجف اشرف با این جمله شروع کرد: «امروز آرزوی انبیا محقق شد.» این جمله به خوبی بیانگر اتفاق بسیار بزرگی در تاریخ است که در آن، نقش محوری و کلیدی امام خمینی (ره) انکارناشدنی است. جرقه های اولیه و ادامه راه انقلاب تا پیروزی آن، با هدایت و راهبری ایشان اتفاق افتاد. شهید صدر در مورد شخصیت امام خمینی (ره) نیز جمله جالبی دارند و گفته اند: «در امام خمینی ذوب شوید همان طور که او در اسلام ذوب شده است.» برای فهم حقیقت این جملات و ارزش والای اهداف و حرکت امام خمینی، باید در ابتدا خود ایشان را تا حد امکان کامل و دقیق شناخت. به این منظور در این یادداشت، هفت عنوان کتاب جهت شناخت هرچه بیشتر و بهتر این بزرگمرد تاریخ معرفی شده اند تا با مطالعه آنان بتوان قدم هایی را برای فهم بهتر اهداف امام برداشت و جهت محقق شدن اهداف و آرمان های انقلاب و نظام اسلامی بهتر و دقیق تر تلاش کرد.

۱ عبد صالح خدا

یکی از بهترین کسانی که می تواند از امام خمینی (ره) بگوید، ادامه دهنده نهضت فکری، سیاسی و عملی ایشان یعنی آیت... خامنه ای است. گروه پژوهشگر نشر صهبا از لایه لای بیانات و سخنرانی های مختلف رهبری، مطالب با موضوع مشترک در مورد امام خمینی (ره) را جدا و با نظم و بخش بندی مناسبی تدوین کرده است. در فصل اول، آشنایی اولیه آیت... خامنه ای با امام در اواخر دهه ۳۰ بیان شده و در ادامه رفتارها و سخنان امام تا زمان پیروزی انقلاب به خوبی بیان و تحلیل گردیده است.

در فصل دوم، مطالبی تحت عناوین چهره رهبر و زمامدار، ایستادگی در مقابل دشمنی ها، عطوفت، صدور انقلاب، از مردم و متکی به مردم، زاهد و عارف و نزدیک ترین فرد به الگو، بخش بندی شده اند که در مورد دوران ۱۰ ساله رهبری ایشان پس از انقلاب است. با وجود این که کتاب «عبد صالح خدا» زندگی نامه کاملی از امام نیست اما با توجه به راوی مطالب که آیت... خامنه ای هستند و دورانی را که در روایت شان بیان کرده اند، این اثر را می توان کتاب خوبی در سیر زندگی امام از اندکی پیش از شروع مبارزه تا پیروزی انقلاب و دوران رهبری شان پس از انقلاب دانست.

همچنین عبد صالح خدا، تنها یک کتاب تاریخی نیست و در آن صرفا به ذکر وقایع اکتفا نشده است. مخاطب این اثر، در کنار مطالعه سیر و روند مبارزاتی امام خمینی (ره)، تحلیل رهبر معظم انقلاب را از امام و اطرافیان و دوستان و دشمنان فهم می کند که ویژگی متمایز این اثر از دیگر آثار مشابه در بیان

زندگی و افکار امام خمینی (ره) است. این کتاب بهترین انتخاب برای کسانی است که قصد شروع مطالعه و تحقیق در مورد امام خمینی (ره) دارند.

۲ زندگی به سبک روح...!

کتاب «زندگی به سبک روح...!» حاوی ۱۱۴ روایت کوتاه از سبک زندگی و سیره شخصی و خانوادگی امام خمینی (ره)

است. راویان این حکایت ها عموما خانواده امام و دیگر افراد نزدیک به ایشان هستند. این کتاب جهت آشنایی با نظم خاص و برنامه ریزی های امام و ملاحظات بالای ایشان جهت رسیدگی به خانه و خانواده در کنار آن همه مشغولیت علمی و سیاسی چه در زمان پیش از آغاز مبارزات، چه زمان مبارزه و تبعید و همچنین دوران پس از پیروزی انقلاب، بسیار کتاب خوبی است. با مطالعه این اثر می توان چندبعدی بودن شخصیت امام را به خوبی درک کرد که با نظم دقیق شان در زمینه های مختلف فردی و اجتماعی مشغول به فعالیت بودند.

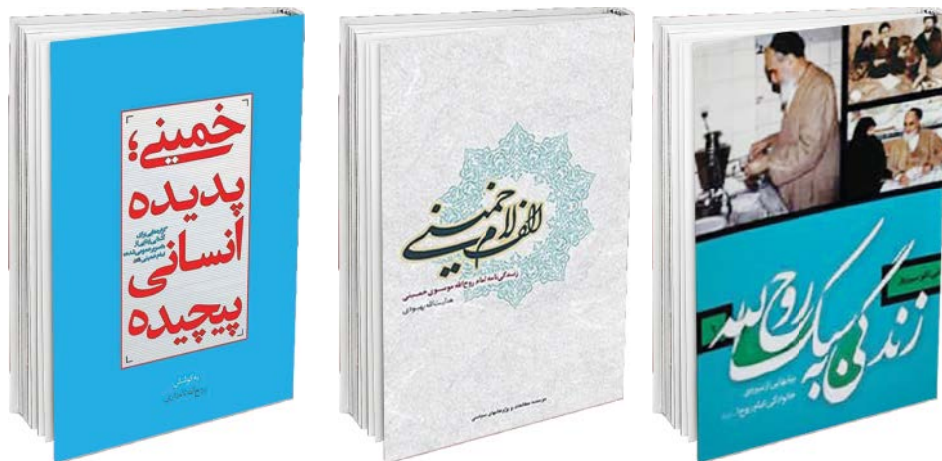
۳ الف لام خمینی

یکی از اشتباهات در بیان زندگی بزرگان عرصه های مختلف، فقط بیان دستاوردها و موفقیت های اوست. درحالی که اگر سیر رسیدن آن شخص به موفقیت هایش و سختی های مسیر و نحوه مواجهه او با مشکلات و مسائل در راهش بیان شود، مخاطب بیشتر می تواند خودش را به او نزدیک کند. مجموع این مسائل است که یک فرد را تبدیل به الگو می کند.

هدایت... بهبودی نیز تلاش کرده تا این اتفاق را در کتاب خود رقم بزند و به روایت زندگی نامه امام خمینی (ره) از به دنیا آمدنش در سال ۱۲۸۱ تا پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ پرداخته است. او تلاش بسیاری کرده که در بیان این سیر ۷۶ ساله، به ابعاد مختلف زندگی امام و گاه نزدیکان اثرگذار و مرتبط با ایشان بپردازد.

۴ خمینی، پدیده انسانی پیچیده

این کتاب شامل بیانات و خاطراتی ناب از امام است که عموم مردم یا آن را شنیده اند یا اگر شنیده اند به سادگی از آن عبور کرده اند. منطق گزینش بیانات و خاطراتی که در کتاب آمده است، مبتنی بر آشنایی زدایی از «تصویر عمومی شده» امام خمینی (ره) است. با توجه به شرایط حاکم بر اوضاع فرهنگی و سیاسی روز که بعضا انقلابیون نسل اول از آنچه امام تکلیف کرده بود فاصله گرفتند و از طرف دیگر نسل های بعد از زمان حیات امام آن گونه که باید ایشان را نمی شناسند. مرور این خاطرات و بیانات، هم نسل اولی ها را نسبت به غفلت شان متنبه می کند و هم درهای معرفت جدیدی به روی نسل های بعدی می گشاید.

۵ صحیفه آفتاب

یکی از بهترین راه های شناخت هرکسی، مطالعه نوشته ها و سخنان اوست که حاکی از اصل و اساس اندیشه و اهداف و نحوه عملکرد آن شخص است. این روش در مورد شناخت امام خمینی (ره) نیز بسیار مهم و کاربردی است. تمام بیانات، پیام ها، مصاحبه ها، احکام، اجازات شرعی و نامه های به جامانده از امام خمینی (ره) از اولین نامه موجود از ایشان در سال ۱۳۱۲ به همسرشان تا آخرین نامه امام حدود دو هفته پیش از ارتحال شان، در مجموعه ۲۲ جلدی صحیفه امام گردآوری شده است.

حجم این مجموعه بسیار زیاد است و مطالعه تمام آن کار هرکسی نیست. از این رو گروهی از پژوهشگران بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع) در کاری ارزشمند، اقدام به گزیده کردن این مجموعه کردند و در ۲۲ جلد با عنوان «صحیفه آفتاب» بسیار کم حجم تر از صحیفه امام، گزیده ای از نوشتارها و بیانات امام را که برای عموم مردم کاربردی است گردآوری کردند. مطالعه این مجموعه دید بسیار خوبی به خواننده نسبت به نحوه عملکرد، اهداف و افکار امام خمینی (ره) می دهد. همچنین صحیفه آفتاب ذهنیت خوبی نسبت به پایه و اساس نظام جمهوری اسلامی بر مبنای تئوری ولایت فقیه امام در اذهان مخاطبین ایجاد می کند.

۶ سه دیدار با مردی که از فراسوی باور ما می آمد

نادر ابراهیمی در طرحی سه جلدی به تصویر کردن زندگی امام خمینی (ره) پرداخت اما افسوس که عمر او کفاف نداد و تنها دو جلد از سه جلد به طور کامل نوشته و منتشر شد. هر جلد، سه دیدار یا سه بخش اساسی دارد. دیدار اول به نوعی مکاشفه ای از خود نادر ابراهیمی است که سرگشته و حیران و ناامید دنبال یک منجی می گردد و ناگهان با امام مواجه شده و شیدا و شیفته اش می شود. در طول هر دو جلد در بخش های دیدار اول گفت و گوی او با امام در مبنای توحیدی و فکری است. دیدار دوم در هر دو جلد به دوران کودکی و نوجوانی امام پرداخته و در دیدار سوم، روزگار جوانی ایشان در حوزه و آشنایی با افراد مختلف و برداشتن گام های آغازین مبارزه بیان شده است.

۷ سیمرغ سی مرغ

محمد قائم خانی در این اثر، به روایتی مختصر و مفید اما عمیق از زندگی امام خمینی (ره) از ولادت تا رحلت ایشان پرداخته است. او سعی کرده با حذف اتفاقات کم اهمیت و درجه چندم، به روایتی دست اول برسد تا مخاطب خود را به سمت اصل و اساس زندگی امام سوق دهد. کتاب روایتی داستانی دارد و اصلا به خشکی یک کتاب تاریخی صرف نیست و متن شیوا و روانش باعث جذابیت بیشتر اثر شده است. همچنین در برخی قسمت ها که بیان صرف روایت های تاریخی برای فهم مساله کافی نبوده، نویسنده اندکی به تحلیل وقایع و اتفاقات نیز پرداخته است. به طور کل نویسنده سعی کرده از سطح اسناد تاریخی عبور کند تا بتواند به رمز و رازهای وقایع بیشتر پی ببرد و آن را برای مخاطبین خود که مشتاق بیشتر دانستن از امام خمینی (ره) هستند بازگو کند.

دیدار اول

به نوعی

مکاشفه ای

از خود نادر

ابراهیمی است

که سرگشته و

حیران و ناامید

دنبال یک منجی

می گردد و ناگهان

با امام مواجه

شده و شیدا

و شیفته اش

می شود

